

Sygn. akt I CSK 2097/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku E. M.
z udziałem K. M.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku
z dnia 9 kwietnia 2021 r., sygn. akt XVI Ca 224/20,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestnika postępowania K. M. na rzecz wnioskodawczyni E. M. kwotę 2717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku na rzecz radcy pr. K. U. wynagrodzenie w kwocie 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł - podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług - tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi postępowania w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z 9 kwietnia 2021 r. uczestnik postępowania K. M. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, nie publ.).

Powyższych kryteriów przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie spełnił skarżący. Podnieść należy, że uzasadnienie stosownego wniosku opiera się wyłącznie na ogólnej konstatacji, iż oczywista zasadność skargi wynika z zawartych w niej zarzutów naruszenia prawa materialnego i procesowego. Przy tak wąskim obudowaniu w sferze argumentacyjnej wniosków o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w swej istocie pozbawiony jest jakichkolwiek odniesień merytorycznych, które – na etapie przedsądu – wskazywałyby na oczywistą zasadność wniesionego środka zaskarżenia (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Rolą Sądu Najwyższego w ramach przedsądu nie jest bowiem domyślanie się, czy też uzupełnianie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej o argumenty, które wprost nie zostały wyartykułowane przez skarżącego w tej części skargi kasacyjnej. Dostrzec przy tym należy, że powyższej oceny nie zmienia odwołanie się (adekwatnie do wskazań zawartych we wniosku jej przyjęcie do rozpoznania) do zarzutów skargi kasacyjnej. Skarżący nie wytyka w nich uchybień Sądu drugiej instancji w zakresie stosowania przepisów prawa materialnego i procesowego, ale w swej istocie podejmuje się – niedopuszczalnej ze względu na brzmienie art. 398³ § 3 k.p.c. – próby kwestionowania ustaleń faktycznych będących podstawą dla orzekania w sprawie przez Sąd Okręgowy w Gdańsku. Skarżący powołuje się bowiem na naruszenie art. 233 k.p.c. przez Sąd Okręgowy co jest oczywiście sprzeczne z zakazem kwestionowania w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych oraz oceną dowodów dokonaną przez Sądy *meriti*, które były podstawą przyjętej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia zaskarżonego skargą kasacyjną (art. 398 § 3 k.p.c.). Również pozostałe zarzuty skargi kasacyjnej w sposób bezpośredni sprowadzane są przez skarżącego do polemiki z ustaleniami faktycznymi Sądu drugiej instancji: 1) zarzut naruszenia art. 567 k.p.c. uzasadniany jest bowiem w oparciu o twierdzenie, że *„roszczenia odszkodowawcze wnioskodawczyni podlegają rozpoznaniu w postępowaniu działowym oraz uznanie, że zostały one przez nią udowodnione w zasądzonej wysokości, w sytuacji gdy z przedstawionego materiału dowodowego to nie wynika”*; 2) zarzut naruszenia art. 45 k.r.o. jest motywowany tym, że Sąd Okręgowy uznał, że *„w sprawie zaistniały okoliczności uzasadniające uznanie, że środki w kwocie 162.163,49 zł zostały bezprawnie roztrwonione przez*

jedno z małżonków, co spowodowało po stronie drugiego małżonka roszczenia odszkodowawczego, w sytuacji gdy w sprawie materiał dowodowy nie uzasadnia takiego twierdzenia"; 3) zarzut naruszenia art. 1053 k.c. w zw. z art. 6 k.r.o. i art. 684 k.p.c. oparty jest na wniosku, że w sprawie błędnie uznano, że „w skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi weszła kwota 32.327,10 zł, w sytuacji gdy zgromadzony materiał dowodowy nie uzasadnia takiego twierdzenia”. Każdy z podniesionych zarzutów skargi kasacyjnej kompiluje w swojej treści dążenie do negowania podstawy faktycznej będącej kanwą dla wydania przez Sąd Okręgowy zaskarżonego postanowienia, co godzi w zakaz z art. 398³ § 3 k.p.c. i tym już *ab initio* wyklucza tezę skarżącego o oczywistej zasadności wniesionego środka zaskarżenia poprzez występowanie w sprawie ewidentnych uchybień co do stosowania przepisów prawa materialnego i procesowego, które wystąpiły w ramach postępowania apelacyjnego.

Wskazać należy, że nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1, 3 i 4, 391 § 1, 398²¹ i 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.). O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi postępowania z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie przepisów § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 8, § 8 pkt 6 oraz § 2 i § 4 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 68).

